

ישראל קורצ'ק קורצ'ק
اسرائيل تقرا كورتشاك

בולק

מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים כרך ה', עמ' 337-340
תרגום: אורי אורלב

שְׁלוֹשָׁה יָמִים.

רק עוד שְׁלוֹשָׁה יָמִים.

הִיָּה כָּל כֶּדָּ טוֹב. יָם, יַעַר, נְשִׁים וְפֹת.

כְּשֶׁנִּסְעַ לְחוּץ-לְאָרֶץ הַשָּׂאִיר אֶת אֶקְדָּחוֹ בְּוִרְשָׁה אֶצֶל חֵבֵר. עֲכָשׁוּ לָקַח אֹתוֹ חֲזָרָה וְהַחֲפָץ הַקָּרִיר מִכְּבִיד עָלָיו.

שְׁלוֹשָׁה יָמִים וְשׁוֹב הַעִיר הַקְּטָנָה הַמְּלַכְלֶקֶת, בֵּית-הַחֲרָשֶׁת, צְפִירוֹת, אֲנָשִׁים מִיָּזְעִים בְּעַלֵּי הַבָּעָה קוֹדְרֹת.

הוּא נִזְכָּר בְּקִבְצוֹן הַמְּטַמָּטִים: יִפְגַּשׁ אֹתוֹ מִיַּד בְּיוֹם הַרְאִשׁוֹן.

רק שְׁלוֹשָׁה יָמִים וְהוּא יִשְׁמַע שׁוֹב:

– אֲדוֹנֵי הַמְּנַהֵל... יוֹאִיל נָא הָאֲדוֹן הַמְּנַהֵל...

זֶה אֲרַבַּע שָׁנִים לֹא נִפְרָד לָרְגַע בְּמוֹלְדָתוֹ מִן הָאֶקְדָּח שֶׁבְּכִיסוֹ – הוּא מְשָׁלִים אֶת פֹּחַ שְׁלִטוֹנוֹ, אֵד מִכְּבִיד עָלָיו כְּמוֹ אֲזָקִים.

אֲחַד-עֶשֶׂר חֲדָשֵׁי עֲבוּדָה כְּדִי לָשׁוֹב וְלִשְׁמַע בְּמִשְׁפָּךְ אֲרַבָּעָה שְׁבוּעוֹת אֶת הַמִּית הַיָּם, לְצַנֵּן אֶת הַמַּצָּח בְּרוּחַ הַיַּעַר וְלִשְׁוֹחַח עִם נְשִׁים וְפֹת.

– אֵיזָה צָחוּק!

הוּא נִעְצָר. יְזַמִּין כַּרְפָּרָה וְיִסַּע: לָאָן? כְּמוֹכֵן לְקַבְּרֵט. לִשְׁם מַה?...

הוּא נִרְעַד וְהַמְשִׁיךְ לָלֶכֶת בְּרַחוּב הָאֶפֶר, הַמְּלֵא אָדָם. הַצִּיץ לְאַחוּרָיו פֶּעַם וּפֶעַמִּים וְהַחִישׁ אֶת צַעְדָּיו.

פּוֹעֵל בְּחוֹן אֹתוֹ בְּמַבְט חוֹדֵר וְעֲכָשׁוּ הוּא הוֹלֵךְ אַחֲרָיו.

אוֹלֵי רַק נִדְמָה לוֹ? סֶתֶם דְּמִיוֹנוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁהַתְּעוּרָר מִחִלּוּם אֶל מְצִיאוֹת עוֹיֵנֵת, וְהַחִלוּם הִיָּה טוֹב וְנָעִים.

הוּא פָּנָה לְרַחוּב צְדָדֵי וְהַצִּיץ לְאַחוּרָיו בְּפֶעַם הַשְּׁלִישִׁית. דָּרָךְ אֶת הָאֶקְדָּח וְנִעְצָר.

מִבְּטִיהֶם נִפְגָּשׁוּ לְמִשְׁפָּךְ רְגַע אַרְךָ.

– אֵתָה מַכִּיר אוֹתִי, אֲדוֹנֵי?

הַפְּנִים מְפֹרוֹת. בְּמַקְרִים שֶׁל סְכָסוּכִים חֲרִיפִים הָיוּ עוֹבְרוֹת פְּנִים רַבּוֹת מוֹל עֵינֵי הָאֲדוֹן הַמְּנַהֵל. הַדְּבָרִים לֹא הִתְנַהֲלוּ בְּאוֹתָהּ דָּרָךְ תְּמִיד. הִיָּה רְגַע שֶׁיִּשְׁבּוּ חֲמִשָּׁה מֵהֶם בְּמִשְׁרָדוֹ וְהוּא כְּבִד אוֹתָם בְּסִיגְרִיוֹת. הִיָּה רְגַע כְּאֶשֶׁר חֵשׁ בְּעַרְפוֹ נְשִׁימָה חֲמָה שֶׁל אֲנָשִׁים רַבִּים בְּפִרוֹזְדוֹר צָר, וְשִׁתֵּי פְּנִים וְשִׁנֵּי זוּגוֹת עֵינַיִם נְעוּצוֹת יָשָׁר לְפָנָיו. הִיָּה רְגַע שֶׁהוֹצִיאוּ אוֹתָם, וְהוּא הִיָּה זֶה שֶׁהַתְּבוֹנָן בָּהֶם וְזִהָה אוֹתָם.

הוּא חִפְשׁ בְּזִכְרוֹנוֹ בֵּין הַפְּנִים הַרְבּוֹת אֶת הָאֶחָד הַזֶּה שֶׁשָּׂאֵל אוֹתוֹ עֲכָשׁוּ בְּנִימָה מְפִנְקֶת לְהַפְתִּיעַ:

– אֵתָה מַכִּיר אוֹתִי, אֲדוֹנֵי?

– לֹא, אֵינֶנִּי מַכִּיר – הַשִּׁיב בְּקִרְרִיוֹת, בְּנִימָה מְזוֹלְזֶלֶת וּמְאִימֶת כְּאֲחַת.

בְּקֶשׁ לְהוֹסִיף עוֹד מִשְׁהוּ, אֵד לֹא הִסְפִּיק.

– מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי הַפְּרָתִי אֶת אֲדוֹנֵי מִיַּד... אֲנִי בּוֹלְק... בּוֹלְק... אֵתָה זוֹכֵר אֶת בּוֹלְק, אֲדוֹנֵי?

הָאֲדוֹן הַמְּנַהֵל הִרְכִּין אֶת רֹאשׁוֹ וְצִמְצַם אֶת עֵינָיו. הָאֶצְבָּע הַמְּנַחֵת עַל הַהֶדֶק נִרְעָדָה.

– בּוֹלְק... מְרַחוּב בְּדִנְרִסְקָה?

– כֵּן, זֶה אֲנִי...

– אֲנִי זוֹכֵר... כֵּן, אֲנִי זוֹכֵר... כָּל כֶּדָּ גְדֵלְתָּ...

– כֵּן, גְּדֵלְתָּ... אֵינְךָ יוֹדַע, אֲדוֹנֵי, אֵיפֹה נִמְצָא עֲכָשׁוּ אֲדוֹן פְּרַנְצִישְׁק? מִפְּנֵי שֶׁרְצִיתִי לְכַתֵּב אֵלָיו... אִם הוּא עָדִין בְּחַיִּים...

ישראל קורצאק קורצאק
اسرائيل تقرا كورتشاك

בולק השתתק. כנראה שהבחין שמשהו לא כשורה, מפני שהתבונן בתשומת לב בעיניו חסרות המנוחה של האדון המנהל. אחר־כך העביר את מבטו על מעילו, על מקל הטיילים שלו, סקר את נעליו הרפות ונסוג חצי צעד לאחור.

– אבל... בכל זאת השתנית.

– כן, כל כך הרבה שנים...

– אולי אני מעקב את אדוני?

– לא... אבל אולי בפעם אחרת... מפני שאני... ממהר קצת...

– אאא, סליחה אדוני... אני מבקש סליחה... אני מתנצל.

האדון המנהל בקש... להושיט את ידו לבולק, אך ידו נחה על החפץ הקריר שהיה חבוי בכיסו... בקש לומר משהו, אך בולק כבר התרחק ונתנהו ביניהם רק מלה אחת, כמו צפור שחרה בעלת כנפים ארכות:

– סליחה...

הוא נשאר לבדו.

בולק מרחוב בדנרסקה. בולק שהיה עוזר בבקר לאמו לסחב לשוק סלים כבדים מאוד, אחר־כך רץ לבית המלאכה, שם עבדו זרועותיו הצעירות של נער בן ארבע־עשרה מעל לכוחותיהן, ובראשו הצעיר חרו חרוזים בנושאים שלמעלה לגילו. בולק היה קורא בלילות.

הוא קרא את שיקספיר, מיצקביץ', סלובצקי, ויקטור הוגו. כתב שתי דרמות: באחת מהן קושצ'יושקו היה למלכה של אירופה בלה, ובשניה המלט הפקיע את כלי היצור לטובת המדינה, חסל את הזנות וחלק את האדמה לאפרים.

אין אפרים ואדונים,

אין עבדים וצוענים,

בלי דמעות ובלי דם,

כי עתה שולט העם.

אלה היו מלותיו האחרונות של המלט הגוסס של בולק בן הארבע־עשרה מרחוב בדנרסקה.

בולק... בולק...

בולק, פרנק זה שבולק בקש לכתב אליו. סטחו... קרול... חברים ותלמידים... שנתים מוזרות... שמש משתפת גדולה...

שנתים מוזרות... מוזרות מאוד...

והצפור השחרה בעלת הכנפים הגדולות שזרקה לו מרחוק בנימה עצובה או אולי מלגלגות:

”סליחה”.

האדון המנהל עלה לכרברה – הוא נוסע בשדרת עצים. הוא עוצם את עיניו ונוגע בידו בלחיו הבוערת.

לחיו בערה בחם.

מדוע? למה לכול הרוחות?

הוא משך בכתיפיו.

כדי להצחיק...

ותחת עפעפיו העצומות צמח בולק הקטן מרחוב בדנרסקה, צמח, הלך וצמח – והיה גדול ועז נפש יותר מרגע לרגע...

